

Inriktning för användning av artificiell intelligens i
Jönköpings kommun
Stadskontoret

kommunfullmäktige
kommunstyrelsen
övriga nämnder
förvaltning x

Inriktning för användning av artificiell intelligens i Jönköpings kommun

Fastställt av stadsdirektör 2021-01-15

Öka kunskapen och användningen av artificiell intelligens

Syftet med inriktningen är att öka kunskap om och använda artificiell intelligens (AI) som en del i kommunens utveckling. Jönköpings kommun vill dra nytta av AI där det är möjligt.

Denna inriktning anger förutsättningar och principer för Jönköpings kommuns utveckling i en tid då artificiell intelligens är en samhällsfaktor.

Arbetet med AI är en del i Jönköpings kommuns digitaliseringsarbete och integreras med övrig styrning och utveckling i kommunen. Stadskontoret ska formalisera en AI-grupp på kommunkoncernsnivå som kan driva, leda, företräda och följa upp arbetet.

Inriktning är ett tillägg till digitaliseringsstrategin, som fastställdes av kommunfullmäktige 2018-06-20, och tar fasta på uppdraget i Vision 2030.

Syftet är dra nytta av AI där det är möjligt

Syftet med inriktningen är bana väg för användning av AI som en del i utvecklingen av Jönköpings kommuns förvaltningar och kommunala bolag. Jönköpings kommun vill dra nytta av AI där det är möjligt.

Inriktning anger mål och principer för de närmaste åren i en tid då artificiell intelligens alltmer är en samhällsfaktor. Jönköpings kommun samarbetar med forskningsmiljön på Jönköpings University för stöd i vägval, upplägg och organisering. En viktig del av arbetet är att involvera kommuninvånarna och medarbetarna i den samhällsförändring som AI innebär och de sätt Jönköpings kommun tar sig an AI.

Målet är att använda AI till nytta för invånarna och verksamheten

Mål för inriktningen på kort sikt (1-2 år)

- Ökad kunskap om AI hos chefer, anställda och politiker
- Ökad användning av AI
- Genomföra provprojekt där AI är en del i verksamhetsutvecklingen
- Söka medel hos EU, Vinnova och andra finansieringsprogram
- Öka budget och resurser, samt kompetenser och organisation för AI
- Etablerat ett samarbete kring AI med Jönköping University
- Göra Jönköpings kommuns AI-arbete känt
- Beskriva ekonomisk nytta av AI-omställning i arbetsprocesser kopplat till effektiviseringskravet på 1 procent per år

Mål för inriktningen på lång sikt (3-9 år, Vision 2030)

- Ökad användning av AI där det gör mest nytta för att stärka kommunens service, kvalitet samt konkurrenskraft inom kompetensförsörjning

- Ha resurser, kompetenser och organisation för AI i förvaltningar och bolag
- Vara en kunnig och tydlig aktör med kompetens att fatta beslut och möjlighet att utvecklas vidare med stöd av AI
- Bidra till att öka Jönköpingsområdets attraktionskraft för företag inom AI

Utgångspunkt för startläget

Artificiell intelligens etableras i alla sektorer och samhällen världen över på ett omdanande sätt. Många enskilda har nu stöd av enklare AI i olika tjänster såsom rättstavningsprogram, bilkörning eller rekommendation av musik. Allt fler företag utvecklar sin produktion eller sina produkter baserat på AI. Detta förändrar mycket i privatliv och arbetsliv, såsom industrialiseringen har förändrat världen genom att automatisera mänskligt arbete. Utifrån detta ska Jönköpings kommun vara kunnig och agera klokt för invånarnas bästa.

Jönköpings kommun har därför påbörjat ett långsiktigt och aktivt arbete med att öka kommunens kunskap om och användning av artificiell intelligens utifrån Jönköpings kommuns digitaliseringsstrategi, kommunprogrammet och Vision 2030. Det finns också en nationell inriktning för artificiell intelligens att utgå från, liksom en övergripande inriktning för EU.

Jönköpings kommun har inlett ett samarbete med Jönköping Universitys AI-miljö som kan ge vägledning i arbetet med artificiell intelligens och som följer kommunens organisationsutveckling utifrån AI.

Områden att arbeta med för förvaltningar och bolag

De förutsättningar som behövs för att kunna bedriva ett framgångsrikt digitaliseringsarbete, behövs också för att utveckla och dra nytta av AI.

1. Förändringsledning för att organisera för AI
2. Arkitektur för AI-lösningar
3. Kompetens för att arbeta med AI
4. Tillgång till data och datahantering med AI-kvaliteter
5. Hantera etik, juridik och säkerhet kring AI
6. Samverkansförmåga för att få kraft i AI
7. Kommunicera och beskriva AI-arbetet
8. Finansieringsformer för AI-arbete

1: Jönköpings kommun ska ha förändringsledning för att organisera AI

Jönköpings kommun behöver organiseras på ett sätt som möjliggör att dra nytta av AI och vägleda verksamheter som är i behov av verksamhetsutveckling eller som planerar att köpa in AI-stöd. Kommunens ledning ska ha tillgång till en AI-grupp som kan driva på AI-arbetet, säkerställa nyttan och omvärldsbevaka. Ledningsarbetet kommer att följas av forskare på Jönköpings University.

2: Jönköpings kommun ska ha arkitektur för AI-lösningar

Kommunen behöver ta fram en arkitektur och ett ramverk för en AI-orienterad verksamhetsutveckling och AI-lösningar, samt skapa förutsättningar för att kunna ställa krav kring AI i upphandlingar (inte enbart tekniska upphandlingar).

3: Jönköpings kommun ska ha kompetens för att arbeta med AI

Tillgång till kompetens med anknytning till AI är grunden i ett framgångsrikt och långsiktigt arbete. Det är ett brett område. Nya yrkesområden behöver beskrivas och rekryteras, och kompetensutveckling behövs inom kommunen. Allt från avancerad dataanalys till etiska frågor.

All personal ska vara medvetna om varför det är viktigt att arbeta med AI och på vilket sätt de kan utveckla arbetet och arbetsmiljön med AI. *Det är människorna som gör den verkliga skillnaden.* Inom samarbetet med Jönköping University får kommunen också tillgång till AI-kompetens.

4: Jönköpings kommun ska ha data och datahantering med AI-kvaliteter

Data av god kvalitet är avgörande för hur bra en AI-lösning kommer att fungera. En utmaning är att få kvalitet på ny data samtidigt som man måste hantera historisk data och dess kvalitetsbrister och variationer likväl verka för ett utökat och säkert informationsutbyte mellan kommunens system.

Kommunen behöver ha förmåga bedöma kvalitet hos tillgänglig data, och också kunna nyttja data som finns utanför kommunen och utbyta data mellan olika förvaltningar och kommunala bolag. Det behöver också finnas en vilja att dela med sig av information, även om det inte gagnar den egna verksamheten i första hand.

5: Jönköpings kommun ska hantera etik, juridik och säkerhet kring AI

De etiska frågorna kopplade till AI är viktiga och behovet kommer troligen att öka över tid. Inte minst för en kommun. Lösningar som bygger på känslig data kräver säkerhetsöverväganden. Det är därför som alltid viktigt att se över hur informations säkerheten påverkas av AI-lösningar, liksom att de AI-lösningar som utvecklas och upphandlas är säkra.

6: Jönköpings kommun ska ha samverkansförmåga för att få kraft i AI

Möjligheterna med ett AI-initiativ ökar genom samarbete med andra aktörer och kommuner. Jönköpings kommuns AI-utveckling blir en testmiljö tillsammans med forskare och studenter på Jönköping University. På så sätt skaffar kommunen lärdomar, finjusterar metoderna och kan successivt dela kunskap och metoder inom förvaltningarna och med andra.

7: Jönköpings kommun ska kommunicera och beskriva AI-arbetet

Kommunen ska beskriva arbetet med AI för kommuninvånarna och medarbetarna. Kommunen ska visa att Jönköping är såväl en plats som är aktiv med att dra nytta av AI inom samhällsutveckling. Kommunen ska också vara en AI-kunnig arbetsgivare där medarbetare och chefer har tillgång till ett väl utvecklat arbetssätt med AI-lösningar som en del i verksamhet och intressanta arbetsuppgifter och samarbeten.

8: Jönköpings kommun ska söka finansiering från finansieringsprogram

Kommunen ska dra nytta av de former som finns för finansiering av teknisk omställning och utveckling för att maximera potentialen för AI. Genom samarbetet med Jönköping Universitys grants office och Jönköpings science Park ökar möjligheterna till finansiering utöver kommunens ordinarie budget- och investeringsplan.

Definition av artificiell intelligens, AI

Denna strategi utgår från EU kommissionens definition av AI. Artificiell intelligens avser system som uppvisar intelligent beteende genom att analysera sin miljö och vidta åtgärder med viss grad av självständighet för att uppnå särskilda mål. AI ersätter moment som en människa annars skulle göra.

AI-baserade system kan vara helt programvarubaserade och fungera i den virtuella världen t.ex. röstassistenter, bildanalysprogram, sökmotorer, tal- och ansiktsigenkänningsystem, eller inbäddas i hårdvaruenheter t.ex. avancerade robotar, självkörande bilar, drönare eller applikationer för sakernas internet.

Omvärld

Användningen av AI inom offentlig förvaltning befinner sig i sin linda och har karaktär av eldsjäl. Det finns dock tecken på förändring och många ser möjligheterna att använda AI som en del i förändringsarbetet. Flera som har påbörjat initiativ inom AI-området har valt att köpa en färdig AI-lösning, medan andra bygger upp egen kompetens som en strategisk insats för organisationen framtida verksamhetsutveckling.

Det kan vara svårt att prognosticera hur väl en AI-lösning kommer att fungera, innan utvecklingsarbetet påbörjats. Det är därför en utmaning att göra nyttoberäkningar inom nya områden, såsom AI, där nyttorna stegvis uppstår. Syftet blir istället att till en början satsa på att bygga upp kompetens och erfarenhet inom AI-området och på sikt införa modell för nyttoberäkning.

Nationell inriktning för AI

Sverige har en nationell inriktning för AI med målbilden att ”Sverige ska vara ledande i att ta tillvara möjligheterna som användning av AI kan ge”. Ett genomgående tema är hållbar AI med innebörden att AI-applikationer bör vara etiska, säkra, tillförlitliga och transparenta.

Andra områden som lyfts är:

- Sveriges behov av stärkt samverkan inom AI mellan näringsliv, offentlig sektor och forskning.
- Behov av fler pilotprojekt, testbäddar och miljöer för utveckling av AI-applikationer inom såväl offentlig som privat sektor och fortsatt arbete med att tillgängliggöra data.
- Behov av regler, standarder, normer och etiska principer i syfte att vägleda etisk och hållbar användning och utveckling av AI.